

**СОСТОЈБА СО ГРИП ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА,
СЕЗОНА 2022/2023
(11-та недела, до 19.03.2023)**

Неделни податоци

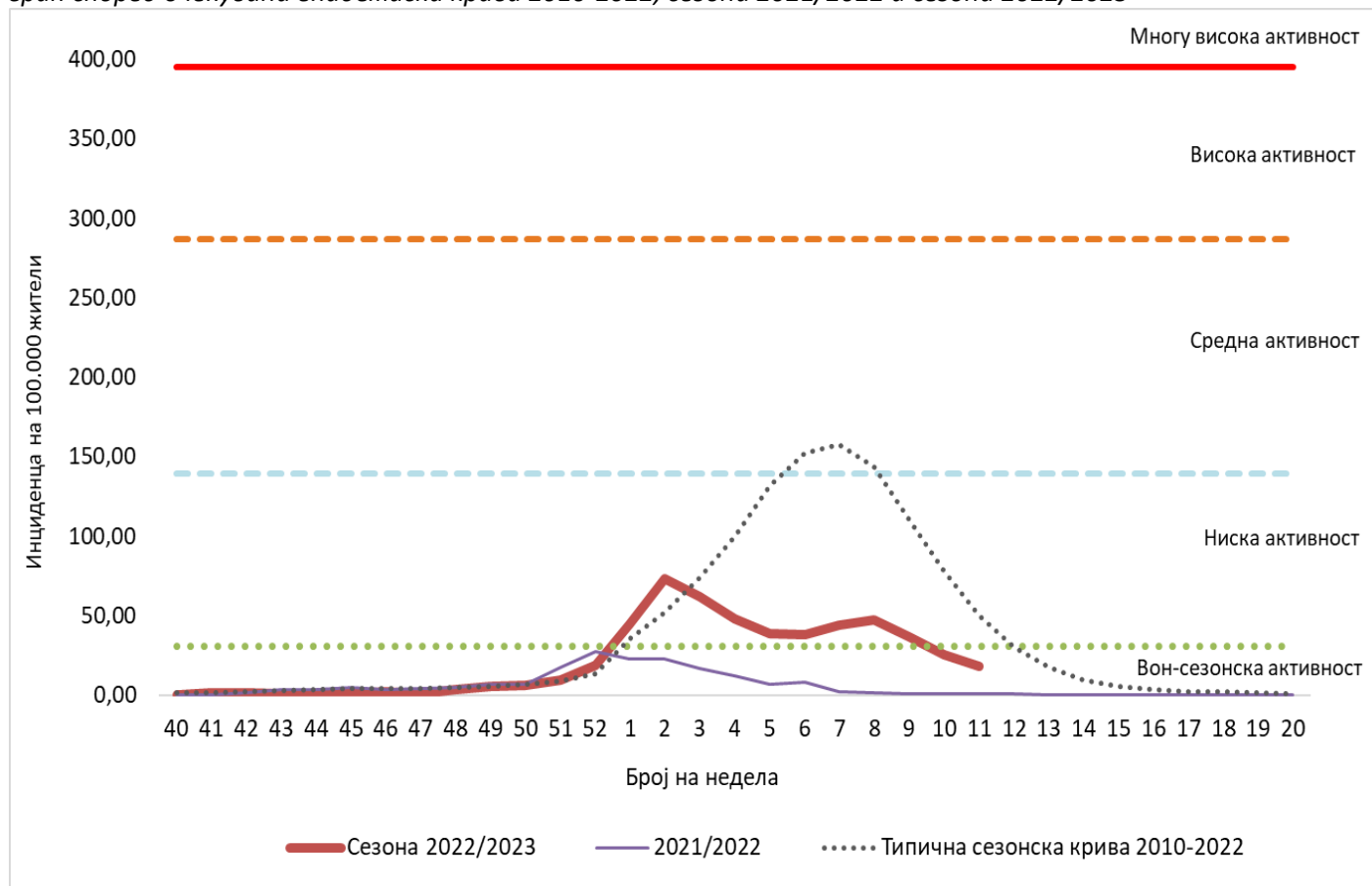
Во текот на **11-та недела** од 2023 година (13.03-19.03.2023), во Република Северна Македонија е пријавен **331 (I=18,0/100.000)** случај на групни пријави за заболени од грип/ заболувања слични на грип, за 28,4% помалку во споредба со претходната недела (n=462).

Бројот на пријавени лица оваа недела споредено со 11-та недела од минатата сезона (n=12) е зголемен за 27,6 пати, а во споредба со бројот за 11-та недела од типичната епидемиска крива (моделирана од последните 12 сезони) (n=912), намален е за 63,7% (Графикон 1).

Во текот на 11-та извештајна недела, во вирусолошката лабораторија на ИЈЗ РСМ, пристигна 61 материјал од рутинскиот надзор за лабораториско тестирање, паралелно тествани за грип и КОВИД-19. Притоа, детектирани се 3 (4,9%) позитивни случаи, две случаи на Influenza A/H1pdm и еден случај на Influenza B/Victoria (Графикон 3).

Пријавената инциденца е втора недела по ред под неделната граница на сезонската активност на вирусот на грип (I=18,0/100.000), по период од девет последователни недели на сезонска активност (Графикон 1).

Графикон 1. Нивоа на интензитет и неделна дистрибуција на заболениите од грип/заболувања слични на грип според очекувана епидемиска крива 2010-2022, сезона 2021/2022 и сезона 2022/2023

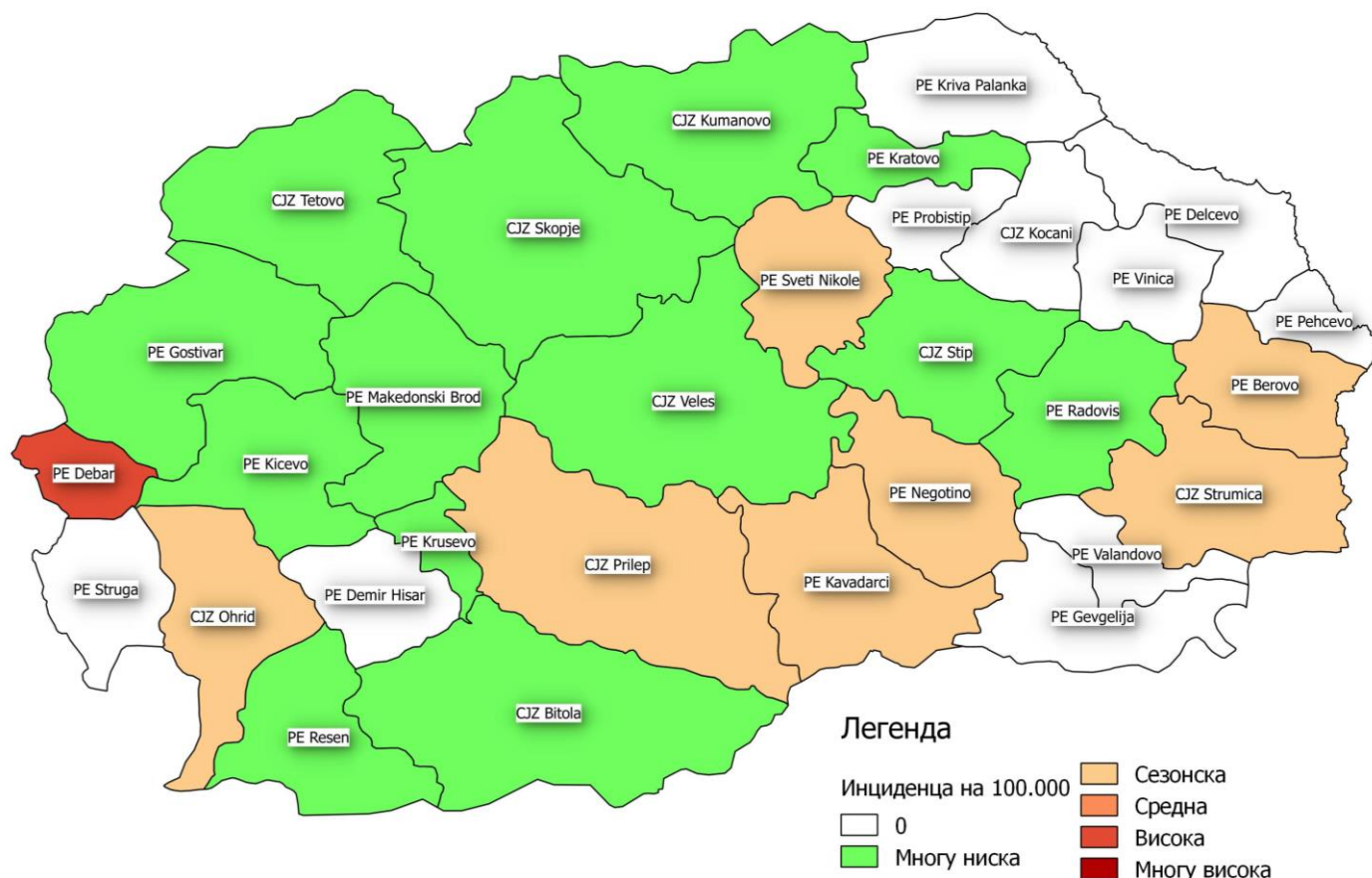

Во однос на возрасната дистрибуција, 200 лица се на возраст од 15-64 години, 60 се деца на возраст од 5-14 години, додека највисока инциденца се регистрира кај возрасната група 0-4 години (32,7/100.000).

Заболените се пријавени од 21 ЦЗ/ПЕ, најголем број се регистрирани во Дебар – 58 и Кавадарци – 52, а во останатите ЦЗ/ПЕ бројот на пријавени е помал од 40.

Во 13 извештајни единици кои пријавија случаи во текот на оваа недела се регистрира многу ниска, во 7 – сезонска, и во една - многу висока активност на вирусот на грип (Картограм 1).

Картограм 1. Ниво на активност на грип според инциденца на 100.000 жители, 11-та недела 2023

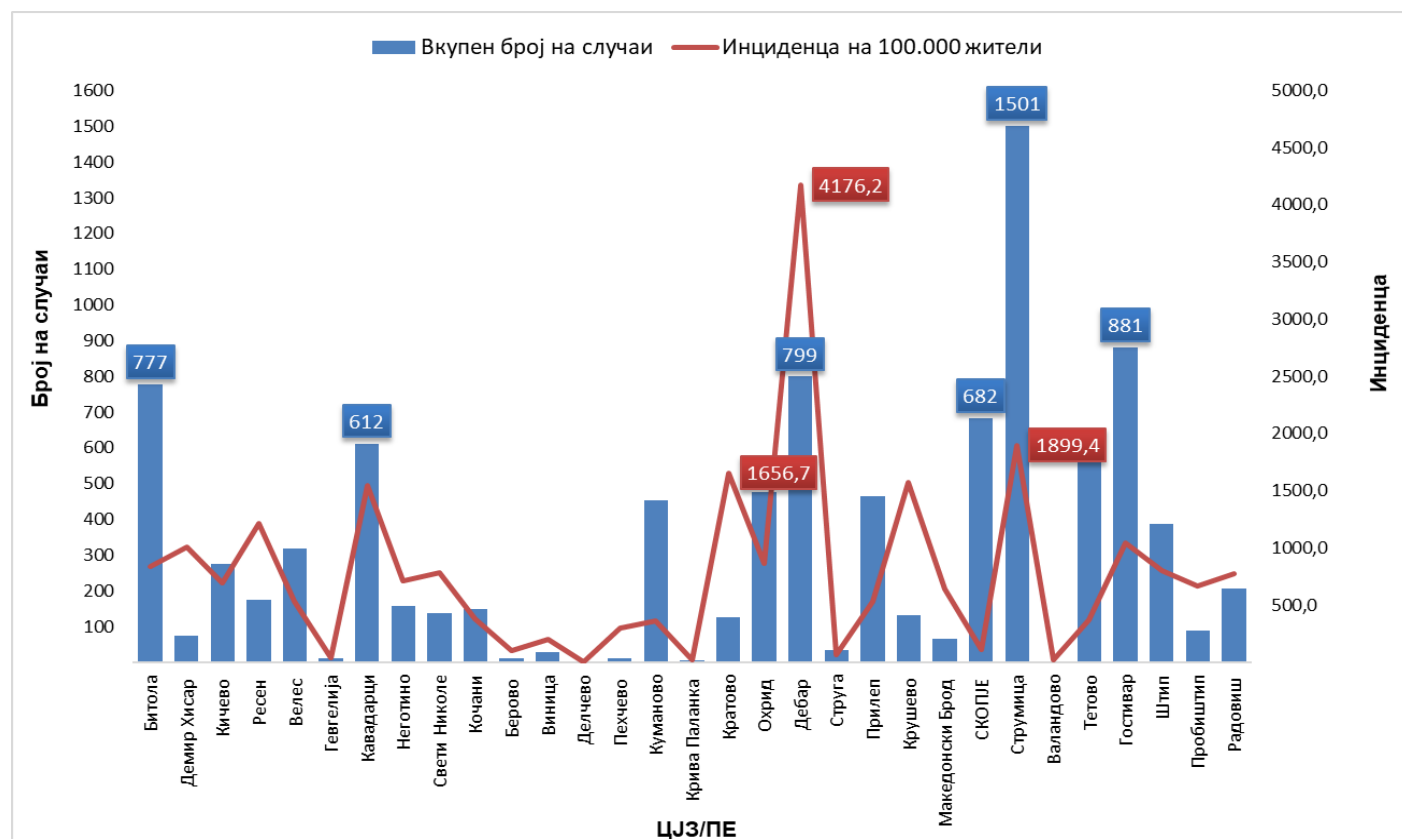
ЕПИДЕМИОЛОШКИ НАДЗОР - Кумулативни податоци

Во сезоната 2022/2023 вкупниот број на случаи на грип/ заболувања слични на грип изнесува 9.655 (I=525,7/100.000).

Во споредба со истиот период од минатата сезона (n=3.668), бројот на пријавени случаи е зголемен за 2,6 пати, а во однос на моделот од последните 12 сезони (n=21.038) се регистрира намалување од 54,1%.

Кумулативно, заболените се пријавени од триесет ЦЗ/ПЕ. Најголем број на заболени лица (n=1.501) се пријавени од Струмица, Гостивар (n=881) и Дебар (799, а највисока кумулативна инциденца (4.176,2/100.000) е регистрирана на територијата на Дебар. (Графикон 2, Табела 1 во Прилог)

Графикон 2. Дистрибуција по ЦЈЗ/ПЕ и инциденца на 100.000 жители, сезона 2022/2023

Во однос на дистрибуцијата на заболениите по возрасни групи, најголем број на заболени се пријавени во возрасната група која опфаќа најголем дел од населението (од 15-64 години) – 6.010 случаи (62,2%), а највисока инциденца (1.053,7/100.000) се регистрира кај децата на возраст од 0-4 години (n=1.017). (Табела 1 во Прилог)

Дистрибуција на сезонски грип/ заболувања слични на грип по месеци (Табела 1 во Прилог):

- октомври – 62 случаи или 0,6%
- ноември – 82 случаи или 0,8%
- декември – 786 случаи или 8,1%
- јануари – 4.176 случаи или 43,3%
- февруари – 3.087 случаи или 32,0%
- март – 1.462 случаи или 15,1%.

Во досегашниот тек на сезоната, регистрирани се 4 починати лица асоцирани со грип, три од Скопје и едно од Штип. Три лица се од возрасната група од 15-64 години, а едно на возраст над 65 години, со регистрирани коморбидитети, хоспитализирани и невакцинирани со вакцина против сезонски грип.

ВИРУСОЛОШКИ НАДЗОР (рутински надзор) - Кумулативни податоци

Од почетокот на сезоната 2022/2023, заклучно со 11-та недела, во вирусолошката лабораторија на ИЈЗ РСМ пристигнати се 5.723 материјали од здравствените установи - од амбулантски и болнички лекувани пациенти за тестирање за присуство на вирусот на грип, од рутинскиот надзор.

Регистрирани се 223 позитивни случаи, 93 Influenza A/H1pdm, 91 Influenza A/H3, 30 Influenza A несубтипизирани, 8 Influenza B/Victoria и еден Influenza B. (Графикон 3)

СЕНТИНЕЛ НАДЗОР НАД САРИ (Сериозни Акутни Респираторни Инфекции)

Сентинел надзорот се спроведува како дополнување на редовниот систем за надзор над грип и КОВИД-19 во Р. С. Македонија, со цел да се добијат подетални информации во однос на инциденца, интензитет, тип на вируси кои циркулираат и за имплементација на навремени превентивни мерки.

Сентинел САРИ надзорот се спроведува во 7 надзорни болници, 5 во Скопје (УК за инфективни болести и фебрилни состојби, УК за детски болести, УК за Пулмоалергологија, ГОБ 8-ми Септември и ИБЗД Козле) и по една во Прилеп (ОБ Прилеп) и Штип (КБ Штип). Дефиницијата за случај на САРИ според која се спроведува надзорот е усогласена со дефиницијата на случај на СЗО.

Од сентинел местата кои учествуваат, оваа недела пријавени се вкупно 52 САРИ случаи, од сентинел САРИ местата во Скопје и Штип. Најголем број на САРИ случаи (n=20; 38,5%), се пријавени од надзорното место ЈЗУ Клиника за детски болести - Скопје. Во однос на возрастната дистрибуција, најголем број на САРИ случаи (n=22; 42,3%) се пријавени од возрастната група од 0-4 година.

Во 11-та недела, вкупен број на приеми во сентинел местата е 177, од кои 8 на интензивна нега. Во оваа недела, 29,4% од сите приеми се должат на САРИ. Најголемо оптоварување од 80% се бележи кај лицата од 15-29 години.

Во 11-та недела за лабораториско тестирање доставени се 23 материјали од пријавените САРИ случаи, паралелно тестирани за грип и КОВИД-19. Притоа, детектирани се 4 (17,4%) позитивни случаи на грип, по 2 Influenza A/H1 и Influenza B/Victoria. Во 2 материјали е докажано КОВИД-19.

Во текот на оваа недела, нема тестирани САРИ примероци за респираторен синцицијален и други вируси.

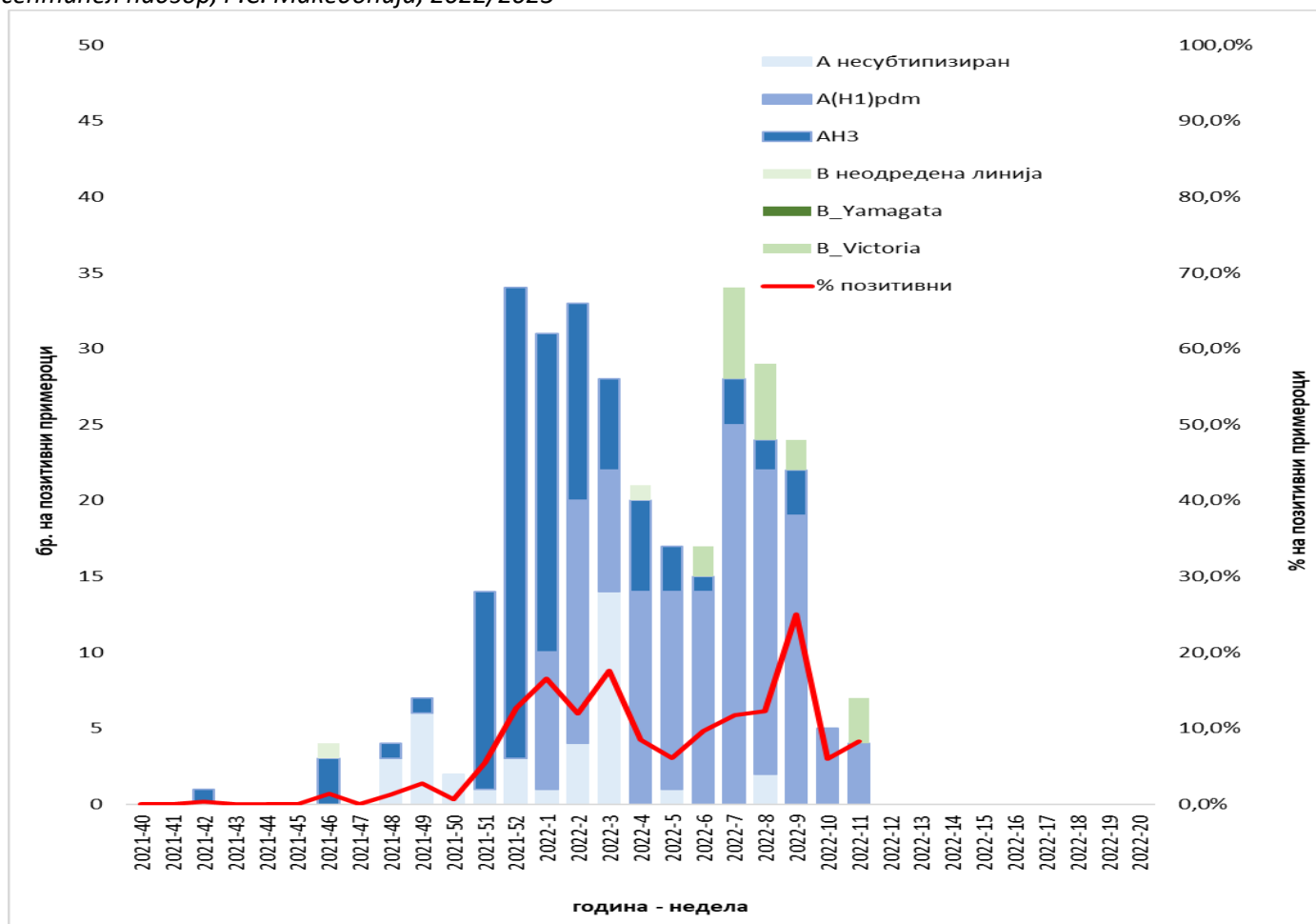
Кумулативно, од сентинел местата кои учествуваат, пријавен е вкупно 1197 САРИ случаи, од сентинел САРИ местата во Скопје и Штип. Најголем број на САРИ случаи (n=472; 39,4%), се пријавени од надзорното место ЈЗУ Клиника за детски болести. Во однос на возрастната дистрибуција, најголем број на САРИ случаи (n=645; 53,9%) се пријавени од возрастната група од 0-4 година.

Кумулативно, вкупен број на приеми во сентинел местата е 4.490 од кои 186 на интензивна нега. Од сите приеми, 26,7% се должат на САРИ. Најголемо оптоварување од 35,2% се бележи кај возрастната група над 65 години.

Кумулативно, за лабораториско тестирање се доставени 447 материјал од пријавените САРИ случаи. Регистрирани се 89 (19,9%) позитивни случаи на грип, 54 Influenza A/H1, 17 Influenza A/H3, 10 Influenza B/Victoria, 7 Influenza A несубтипизиран, и еден Influenza B несубтипизиран.

Регистриран е 21 позитивен случај на КОВИД-19. Од САРИ примероците, 84 се тестирани за респираторен синцицијален вирус, од кои 42 се позитивни. Кај 9 примероци е детектирано присуство на Adeno virus, а кај еден Entero virus. (Графикон 3).

Графикон 3. Неделна дистрибуција на број и процент на позитивни примероци на грип, рутински и сентинел надзор, Р.С. Македонија, 2022/2023

ЕПИДЕМИОЛОШКИ КОМЕНТАР

Се забележува пад на бројот на заболувања слични на грип во последните три недели, кој е под неделната граница за сезонска активност втора недела по ред. Според резултатите добиени од вирусолошкиот надзор над инфлуенца границата на позитивност од 10% (САРИ надзор), е надмината во континуитет од 13 недели. Согласно овие податоци, Р.С. Македонија има спорадична географска распространетост и среден интензитет на активноста на вирусот на грип.

ВАКЦИНАЦИЈА ПРОТИВ ГРИП

Вакцинацијата против сезонски грип е најефикасна заштита од ова заболување. Институтот за јавно здравје препорачува вакцинација на целото население, особено на лица кои припаѓаат на т.н. ризични групи (согласно препораките на СЗО):

- Постарите лица (над 65 години)
- Деца на возраст од 6-59 месеци
- Лица постари од 6 месеци со хронични болести
- Бремени жени, и
- Здравствени работници.

- ❖ За сезоната 2022/2023, Министерството за здравство обезбеди бесплатна четиривалентна вакцина - 40.000 дози, наменета за приоритетни групи на населението. Дополнителни 20.000 дози на четиривалентна вакцина се обезбедени преку донација од PIVI (Partnership for Influenza Vaccine Introduction).

Вакцинацијата против сезонски грип за сезоната 2022/2023 започна на 19.10.2022 и се спроведува во ЦЈЗ со нивните ПЕ и/или Здравствените домови. Закажувањето за бесплатните вакцини се одвива преку веб страната www.vakcinacija.mk.

Според податоците од Управата за електронско здравство, од почетокот на вакцинацијата, а заклучно со затворањето на овој извештај, вакцинирани се вкупно 52.774 лица од ризичните категории население со бесплатни вакцини.

- ❖ Дополнителни 6.000 дози комерцијални вакцини се набавени од страна на Центрите за јавно здравје, како вакцини за останатото население кое не спаѓа во горенаведените групи, истите можат да се добијат за одреден финансиски надомест и се спроведува во Центрите за јавно здравје со нивните Подрачни единици.

Во однос на комерцијалните вакцини, вакцинирани се 2.633 лица.

Заклучно со 11-та недела, во Р.С. Македонија, вакцинирани се вкупно 55.407 лица.

ЕВРОПСКИ РЕГИОН

*Извор: <https://flunewseurope.org/>

Согласно извештајот на Flu News Europe објавен за 10-та недела 2023 година за активноста на вирусот на грип низ Европскиот регион:

- Процентот на сите примероци од примарна здравствена заштита од сентинел од пациенти со симптоми на ИЛИ/АРИ кои биле позитивни на вирусот на грип е зголемен на 26% (24% во претходната недела).
- 19 од 40 земји пријавиле висок или среден интензитет и 20 од 39 земји пријавија широка активност што укажува на значителна циркулација на вирусот на сезонски грип низ регионот.
- Од 21 земја со пријавен позитивен примерок на вирусот на грип од примарна здравствена заштита над 10% епидемиски праг, Франција, Унгарија, Романија и Словенија пријавиле активност над 40%.
- Се детектираат вирусите на Influenza A и B, со доминација на Influenza B во сентинел и редовниот надзор.
- Хоспитализирани пациенти со потврдена инфекција со вирусот на грип се пријавени од одделенијата за интензивна нега (Influenza B), другите одделенија (Influenza A) и во САРИ надзорот (доминира Influenza B). Шест земји или области пријавија стапки на позитивност на грип над 10% во САРИ надзорот.

Според квалитативните индикатори, во однос на интензитетот, 6 се на базично, 15 земји се на ниско, 18 земји на средно и 1 земја на високо ниво на активност на вирусот на грип.

Според географската распространетост, една земја пријавила отсуство на активност на вирусот на грипот, 7 земји пријавиле спорадични случаи, 4 со локална распространетост, 7 земји – регионална географска распространетост и 20 земји широка распространетост.

***Оддел за епидемиологија на заразни болести
Институт за јавно здравје***